

At kigge op i himlen har til alle tider fascineret mennesket. Aldrig har vi kunnet se så langt væk som nu, og aldrig har vi vidst så meget. I 2009 er det 400 år siden, at Galileo Gallilei for første gang rettede en kikkert mod himlen og gjorde banebrydende opdagelser, som fuldstændig ændrede vores verdensopfattelse. Han blev bl.a. klar over at Jorden ikke var Universets Centrum.

I dag udforsker astronomer Universet ved at observere lyset derudefra. Den langbølgede radiostråling måles med parabolantenner. Kortbølget gamma-stråling måles fra satellit, og Hubble Rumteleskopet og Very Large Teleskope i Chile tager billeder i synligt lys. Med en kikkert i baghaven kan alle opleve Universet.

FN har udnævnt 2009 til Det Internationale Astronomiår. Visionen for året er, at vi indbyggere på Jorden får en dybere forståelse for vores tætte tilknytning til Kosmos. Både hvordan vi i vores daglige liv udnytter rummet, fx ved brug af GPS- og meteorologi-satellitter, og hvordan observationer af Universet gennem tiden har formet, og stadig former, vores verdensbillede og tanker om vores oprindelse.

astronomi2009.dk

Protector for Det Internationale Astronomiår 2009 i Danmark:
Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik

Udstillingen har modtaget støtte fra:
Fonden Dr. N.P. Wieth-Knudsens Observatorium
Undervisningsministeriet, Tips- og Lottomidlerne
Bodil Pedersen Fonden

Udstillingen er sponsoreret af:

Europcar

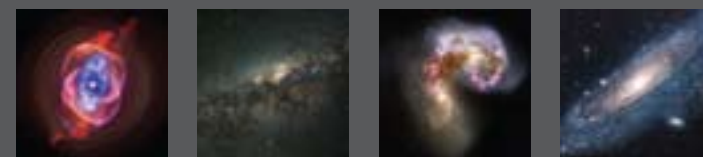
Udstillingen er produceret for Astronomiåret af:

lb FORMIDLING

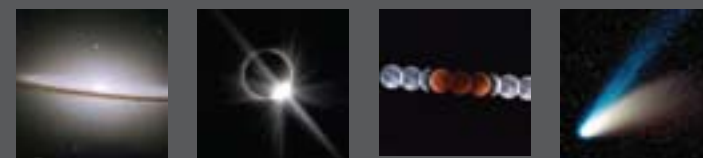
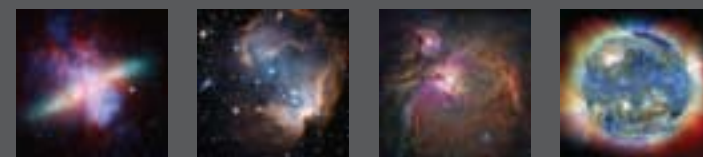
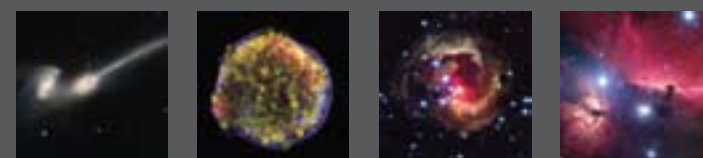
Color GRUPPEN

Signatur

Tryk: Sangill Grafisk. Foto: Forsiden: NASA, ESO mv., se udstillingen for yderligere oplysninger. Desuden er anvendt fotos fra: Jonas Fotografi, ESO/ST-ECF, APEX, NASA, ESA, S. Beckwith (STScI) & the HUDF Team.

UNIVERSET - DIN OPLEVELSE

VED DU ...

at for 400 år siden, da Gallilei levede, troede man at Jorden var verdens centrum

at da den danske astronom Tycho Brahe så en døende stjerne, en supernova, troede han, det var en ny stjerne, der blev født. Han døbte den Stella Nova, der betyder den nye stjerne

at Solen er en helt almindelig stjerne

at Solen er 5 milliarder år gammel, og at den vil lyse 6 milliarder år endnu

at Saturns ringe er ekstremt flade. De er 20 m tykke og har en diameter på 280.000 km. De er altså mere end 10 millioner gange så brede som tykke. Et almindeligt stykke papir er kun nogle få tusinde gange så bredt som det er tykt

at en asteroide, der rammer Mars, danner et krater, hvorfra der slynges 10-100 millioner stykker af Mars væk. Det første stykke rammer Jorden inden for et år – og kan derfor medbringe liv! Jorden rammes af 500 kg mars-klippe om året

at der inde i Solen er 15 millioner grader varmt

at et døgn på Venus er længere end et år på Venus, dvs. Venus er længere tid om at dreje én gang rundt om sig selv end den er om at bevæge sig én gang rundt om Solen

at alle Jordens grundstoffer, der er tungere end brint og helium, er dannet i stjerner

at kometer er snavsede snebolde. De består af is og støv, som stammer helt tilbage fra Solsystemets dannelse

at der findes flere stjerner i Universet, end der er sandkorn på Jorden

at Universets udvider sig hurtigere og hurtigere, men vi ved ikke hvorfor

at Mælkevejens nærmeste galakse er Andromedagalaksen, og at den ligger 23.500 millioner milliarder kilometer væk

at lyset fra de fjerneste galakser har bevæget sig gennem rummet i mere end 12 milliarder år før det rammer Jorden

at alt i Universet bevæger sig

at Mælkevejen alene har 200 milliarder stjerner

at der er mindst 63 måner om planeten Jupiter – måske er der over 100